

Motion till riksdagen 2025/26:3680

av **Hans Eklind och Larry Söder (båda KD)**

Begränsat sakägarskap vid tillståndsprocesser

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda en begränsning av sakägarskap vid tillståndsprocesser för bygglov och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda införandet av en avgift vid överklaganden av bygglov och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

En god svensk tradition värd att värna är att tillståndsprocesser vid bygglov ska präglas av såväl transparens som demokratiskt inflytande.

De långa tillståndsprocesserna fördröjer dock viktiga strategiska investeringar i exempelvis ny klimatvänlig produktion. Ett tillståndsärende kan gå genom länsstyrelsen, mark- och miljödomstolen, Mark- och miljööverdomstolen och Högsta domstolen. Denna process kan ta flera år och kan vara oerhört kostsam för verksamheter som vill investera i lösningar som gör att Sverige kan ligga i framkant avseende exempelvis hållbarhet när det gäller våra energi- och transportbehov. Det är inte till gagn att strategiska miljöprojekt, liksom hela innovations- och utvecklingskedjan, hos

svenska industrier hämmas av våra tillståndprocesser. I takt med att industrier flyttas från Sverige ökar också utsläppen globalt.

Det bör därför utredas om inte sakägarkretsen är för vid och om den kan begränsas till de som är direkt berörda av prövningen. Utöver rena sakägare har även miljöorganisationer som uppfyller vissa villkor rätt att överklaga. Även denna krets bör begränsas till de som har direkt koppling till prövningen, något som också efterlystes i Århuskonventionen. Antalet berörda myndigheter bör också vara restriktivt och tydliga ramar ska krävas för deras medverkan i prövningen. Istället för att enskilda länsstyrelser gör bedömningar bör prövningar göras av nationella expertmyndigheter; staten måste tala med en röst.

En annan åtgärd, som är viktig inom exempelvis byggandet av nya bostäder, är att utreda avgifter vid en överklagan. Idag är en överklagan av en detaljplan eller ett bygglov inte förenat med någon kostnad. En överklagan kan, även om den inte har någon möjlighet att vinna gehör, försena ärendet och skapa en rad kostnader för, inte minst, byggherren. Ett införande av en avgift är ett sätt att minska okynnesöverklaganden.

Hans Eklind (KD)

Larry Söder (KD)